

279

OBWIESZCZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 4 czerwca 1951 r.

o ogłoszeniu jednolitego tekstu dekretu z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 22 marca 1951 r. o zmianie przepisów o reformie bankowej (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 143) ogłaszam w załączeniu jednolity tekst dekretu z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 412) z uwzględnieniem zmian, dokonanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst dekretu z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej nie obejmuje przepisów art. 2 i 4 powołanej na wstępie ustawy z dnia 22 marca 1951 r. o zmianie przepisów o reformie bankowej, które stanowią:

„Art. 2. Bank, który na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 1 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o reformie

bankowej przejął wraz z agendami oraz aktywami i pasywami również fundusze własne spółdzielni i jej fundusz udziałowy, może wypłacić udziały w całości lub części członkom spółdzielni nie wcześniej, niż po upływie dwóch miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej ustawy, o ile do tego czasu nie zostaną zgłoszone przez bank lub banki przejmujące roszczenia z tytułu strat, poniesionych przy likwidacji przejętych aktywów spółdzielni. Ustalenie poniesionych strat z tego tytułu oraz użycie przejętych funduszy własnych spółdzielni i funduszu udziałowego na pokrycie tych strat wymagają zatwierdzenia Ministra Finansów.

Art. 4. 1. Minister Finansów określa w drodze zarządzenia instytucje bankowe, które przejmą agendy

oraz aktywa i pasywa Banku Rzemiosła i Handlu, powołanego dekretem z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej. Przejęcie agend odbywa się z zachowaniem przepisów art. 28 ust. 4 oraz art. 29 dekretu.

2. Do czasu wydania zarządzenia, przewidzianego w ust. 1, Bank Rzemiosła i Handlu prowadzi swoją działalność w zakresie ustalonym przez Ministra Finansów.

Powołanie w art. 2 i 4 ustawy z dnia 22 marca 1951 r. o zmianie przepisów o reformie bankowej art. 28 ust. 1, art. 28 ust. 4 i art. 29 stanowią w jednolitym tekście odpowiednio art. 25 ust. 1, art. 25 ust. 5 i art. 26.

Minister Finansów: *K. Dąbrowski*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 4 czerwca 1951 r. (poz. 279).

D E K R E T

z dnia 25 października 1948 r.

o reformie bankowej.

R o z d z i a ł I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Do wykonywania czynności bankowych powołane są wyłącznie:

- 1) banki państwowe,
- 2) banki w formie spółek akcyjnych,
- 3) gminne kasy spółdzielcze.

Art. 2. Banki i gminne kasy spółdzielcze podlegają Ministrowi Finansów.

R o z d z i a ł II.

1. Banki państwowe.

Art. 3. 1. Banki państwowe posiadają osobowość prawną i mają prawo używania pieczęci z godłem państwowym.

2. Banki państwowe działają na zasadach rozrachunku gospodarczego.

3. Rada Ministrów określa zasady systemu finansowego banków państwowych.

A. Narodowy Bank Polski.

Art. 4. 1. Narodowy Bank Polski jest centralnym bankiem państwowym, powołanym do regulowania obiegu pieniężnego i kredytu oraz do przeprowadzania rozrachunku pieniężnego w obrotach krajowych i zagranicznych.

2. Narodowy Bank Polski spełnia w szczególności następujące zadania:

- 1) sporządza plan kasowy i kredytowy dla gospodarki narodowej, plan obrotów płatniczych z zagranicą oraz planowy i sprawozdawczy bilans płatniczy, jak również inne plany, zlecone przez Ministra Finansów,
- 2) wykonuje plany w zakresie własnej działalności oraz kontroluje wykonanie planów przez inne banki i jednostki gospodarcze,
- 3) emituje w ramach planu kasowego znaki pieniężne, będące prawnym środkiem płatniczym,
- 4) gromadzi wszystkie wolne środki pieniężne gospodarki narodowej,
- 5) finansuje w ramach planu kredytowego gospodarkę narodową przez:

a) udzielanie bezpośrednio kredytów obrotowych jednostkom gospodarczym,

b) udzielanie kredytów innym bankom,

6) kontroluje gospodarkę jednostek gospodarczych, których finansowanie należy do zakresu jego działania oraz innych jednostek gospodarczych, których kontrolę Narodowemu Bankowi Polskiemu przekazał Minister Finansów,

7) wykonuje obsługę kasową budżetu Państwa (budżetu centralnego i budżetów terenowych) oraz współdziała w kontroli wykonania budżetu,

8) czuwa nad przestrzeganiem zasad rozrachunku gospodarczego,

9) organizuje i przeprowadza rozliczenia między przedsiębiorstwami, instytucjami i organizacjami,

10) czuwa nad realizowaniem i rozwijaniem obrotu bezgotówkowego,

11) przeprowadza rozliczenia z zagranicą i finansuje handel zagraniczny,

12) wykonuje inne zadania, poruczone przez Ministra Finansów.

B. Inne banki.

Art. 5. Powołuje się do życia:

1) **B a n k I n w e s t y c y j n y**, którego zadaniem jest:

a) finansowanie inwestycji, z wyjątkiem tych inwestycji do których finansowania powołane są inne banki,

b) kontrola finansowa i techniczna wykonywania inwestycji, finansowanych przez bank,

c) finansowanie i kontrola przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego w zakresie inwestycji finansowanych przez bank,

2) **B a n k R o l n y**, którego zadaniem jest:

a) finansowanie rolnictwa w zakresie inwestycji i kredytów obrotowych oraz kontrola gospodarki finansowej rolnictwa,

b) kontrola finansowa i techniczna wykonywania inwestycji, finansowanych przez bank,

c) finansowanie i kontrola przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego w zakresie inwestycji, finansowanych przez bank,

3) **B a n k K o m u n a l n y**, którego zadaniem jest:

- a) finansowanie i kontrola finansowa gospodarki eksploatacyjnej w dziedzinie gospodarki komunalnej w zakresie, ustalonym przez Ministra Finansów,
 - b) finansowanie inwestycji i kapitalnych remontów w dziedzinie gospodarki komunalnej,
 - c) kontrola finansowa i techniczna wykonywania inwestycji i kapitalnych remontów, finansowanych przez bank,
 - d) finansowanie i kontrola przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego w zakresie inwestycji, finansowanych przez bank,
- 4) **Powszechną Kasę Oszczędności** jako centralną instytucję oszczędnościową, której zadaniem jest:
- a) gromadzenie indywidualnych oszczędności pieniężnych,
 - b) wykonywanie czynności, związanych z obrotem przekazowo-czekowym w kraju.

C. Przepisy wspólne, dotyczące banków państwowych.

Art. 6. Przepisy zawarte w artykułach poniższych stosuje się do banków państwowych z wyjątkiem Narodowego Banku Polskiego.

Art. 7. Rada Ministrów na wniosek Ministra Finansów nada w drodze uchwały bankom państwowym statuty, które określają w szczególności:

- 1) siedzibę banku oraz sposób tworzenia oddziałów banku,
- 2) czynności bankowe, których wykonywanie wchodzi w zakres działania banku,
- 3) zakres i sposób działania władz banku,
- 4) przepisy dotyczące budżetu, sprawozdawczości i rachunkowości banku.

Art. 8. Na czele każdego z banków stoi dyrektor, który kieruje samodzielnie działalnością banku i jest za nią odpowiedzialny. Dyrektora powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Finansów. Zastępcę względnie zastępców dyrektora powołuje i odwołuje Minister Finansów na wniosek dyrektora.

Art. 9. Minister Finansów może w drodze zarządzenia zlecić organom zastępstwa prawnego, zastępstwo sądowe banków w odniesieniu do niektórych lub wszystkich spraw.

Art. 10. Dyrektor i jego zastępcy pobierają z funduszy banku wynagrodzenie w wysokości, ustalonej przez Ministra Finansów.

Art. 11. 1. Dyrektor i jego zastępcy nie mogą być jednocześnie:

- 1) pracownikami państwowymi,
- 2) pracownikami przedsiębiorstw.

2. W przypadkach wyjątkowych Minister Finansów może wyrazić zgodę na łączenie stanowiska dyrektora lub jego zastępców ze stanowiskiem pracownika państwowego.

Art. 12. 1. Do składania w imieniu banku oświadczeń w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych wymagane jest współdziałanie dwóch upoważnionych osób.

2. Osobami upoważnionymi są: dyrektor, jego zastępcy i ustanowieni pełnomocnicy. Pełnomocnicy działają w granicach umocowania.

3. Pełnomocników ustanawia i odwołuje oraz ustala granice ich umocowania dyrektor.

4. Lista wszystkich upoważnionych osób z oznaczeniem granic ich umocowania oraz wzorami ich podpisów powinna znajdować się w lokalu banku i być każdemu

dostępna. Wyciągi z tej listy powinny być umieszczone w lokalach oddziału banku w miejscu, przeznaczonym dla załatwiania interesów. Listę i wyciągi z niej podpisuje dyrektor lub jego zastępcy.

Art. 13. 1. Księgi banków, wyciągi z tych ksiąg, podpisane przez banki i zaopatrzone w pieczęć banku oraz wszelkie w ten sam sposób wystawione na piśmie oświadczenia, zawierające zobowiązanie, zwolnienie od zobowiązań, zrzeczenie się praw lub pokwitowanie odbioru należności, mają moc prawną dokumentów publicznych.

2. Wyciągi z ksiąg banków oraz inne dokumenty, stwierdzające zobowiązania wobec banków i zaopatrzone w oświadczenie banku, że oparte na nich roszczenia są wymagalne, mają moc prawną wykonalnych tytułów egzekucyjnych, bez potrzeby uzyskiwania sądowych klauzul wykonalności. Egzekucja należności, stwierdzonych tymi dokumentami, odbywa się według wyboru banku bądź w trybie, przepisany w kodeksie postępowania cywilnego, bądź w trybie egzekucji administracyjnej.

3. Bank nie może korzystać z uprawnień, określonych w ust. 2, dla dochodzenia roszczeń przeciw jednostkom, których spory z bankiem należą do właściwości państwowego arbitrażu gospodarczego.

4. Przepisy artykułu niniejszego mają zastosowanie również do Narodowego Banku Polskiego.

Art. 14. Banki państwowe podlegają wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych.

Art. 15. Minister Finansów może zlecać bankom wykonywanie czynności bankowych nie przewidzianych w niniejszym dekrete lub w statutach oraz powierzać im administrację wszelkiego rodzaju funduszy, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Art. 16. Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego przydziela bankom państwowym środki, potrzebne do wykonania ich zadań. W przypadkach gospodarczo uzasadnionych środki te mogą być powiększane lub zmniejszane.

Art. 17. Minister Finansów określi w drodze rozporządzeń daty rozpoczęcia działalności banków państwowych powołanych do życia niniejszym dekretem.

2. Banki w formie spółek akcyjnych.

Art. 18. Spośród istniejących banków w formie spółek akcyjnych wykonywać czynności bankowe mogą łącznie:

- 1) Bank Handlowy w Warszawie S.A. w zakresie obrotów z zagranicą, ustalonym przez Ministra Finansów,
- 2) Bank Polska Kasa Opieki S.A. w zakresie, który ustala Minister Finansów.

3. Gminne kasy spółdzielcze.

Art. 19. 1. Gminne kasy spółdzielcze powołane są do finansowej obsługi potrzeb rolników na terenie jednej lub kilku gmin i stanowią organ pomocniczy Banku Rolnego.

2. Bank Rolny jest centralą organizacyjną, finansową i rewizyjną gminnych kas spółdzielczych. Uprawnienia i obowiązki Banku Rolnego jako centrali gminnych kas spółdzielczych określa Minister Finansów w drodze zarządzenia.

Art. 20. Gminne kasy spółdzielcze podlegają przepisom o spółdzielniach, jeżeli dekret niniejszy nie stanowi inaczej.

Art. 21. 1. Gminne kasy spółdzielcze działają na podstawie statutu wzorcowego, ustalonego zarządzeniem Ministra Finansów, po zastęgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego.

2. Ogólny plan rozmieszczenia gminnych kas spółdzielczych, sporządzony przez Bank Rolny, podlega zatwierdzeniu przez Ministra Finansów.

3. W ramach zatwierdzonego planu rozmieszczenia tworzenie gminnych kas spółdzielczych nastąpić może jedynie na podstawie zezwolenia Banku Rolnego. Zezwolenie to zastępuje oświadczenie o celowości, wymagane przez przepisy o spółdzielniach.

4. Minister Finansów może na wniosek Banku Rolnego, uzasadniony względami gospodarczymi, zarządzić połączenie dwóch lub więcej gminnych kas spółdzielczych, określając w zarządzeniu tryb i zasady połączenia.

Art. 22. Przepisy art. 13 ust. 1—3 stosuje się odpowiednio do gminnych kas spółdzielczych z tym, że dokumenty uwierzytelnia terenowo właściwy oddział Banku Rolnego.

Art. 23. Do gminnych kas spółdzielczych nie mają zastosowania przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321), zmienionego dekretem z dnia 18 grudnia 1945 r. (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 2, poz. 10).

R o z d z i a ł III.

Przepisy dotyczące wkładów oszczędnościowych.

Art. 24. 1. Wkłady oszczędnościowe złożone w Powszechnej Kasie Oszczędności wolne są od zajęcia zarówno sądowego, jak i administracyjnego do wysokości trzech tysięcy złotych, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

2. Wkłady oszczędnościowe, złożone w Powszechnej Kasie Oszczędności, korzystają z bezpieczeństwa prawnego (publicznego).

3. Za zobowiązania Powszechnej Kasy Oszczędności z tytułu wkładów oszczędnościowych poręcza Państwo.

4. Powszechna Kasa Oszczędności uprawniona jest do wypłacania z wkładów oszczędnościowych kosztów pogrzebu wkładcy w wysokości, odpowiadającej zwyczajom miejscowym i stosunkom majątkowym zmarłego — osobie, która z książeczką oszczędnościową przedłoży akt zgonu wkładcy oraz rachunki, stwierdzające wysokość poniesionych wydatków.

5. Informacje, dotyczące wkładów oszczędnościowych, nie mogą być udzielane przez Powszechną Kasę Oszczędności, chyba że zażąda tego sąd lub prokurator w związku z toczącą się przeciwko wkładcy sprawą karną.

R o z d z i a ł IV.

1. Przepisy o likwidacji dotychczasowych instytucji bankowych.

Art. 25. 1. Istniejące w chwili ogłoszenia niniejszego dekretu przedsiębiorstwa bankowe państwowe i inne przedsiębiorstwa bankowe, Bank Polski, Bank Gospodarstwa Spółdzielczego, komunalne kasy oszczędności, Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu wraz z Komunalnym Bankiem Kredytowym w Poznaniu, Wojewódzki Bank Pożyczkowy w Poznaniu, gminne kasy pożyczkowo-oszczędnościowe, kasy przezorności oraz wszelkie inne instytucje kredytowe:

- 1) przekazają instytucjom bankowym (art. 1) wskazanym przez Ministra Finansów wszystkie swe agendy oraz aktywa i pasywa objęte rachunkiem „polskim“;
- 2) przekazają Państwu swe nieruchomości i ruchomości, figurujące w rachunkach „starym“ i „okupacyjnym“ z tym, że wierzytelności, przysługujące z tego tytułu instytucjom przekazującym, wchodzą jako aktywa do ich rachunku „starego“ bądź „okupacyjnego“;
- 3) przechodzą w stan likwidacji, która obejmie rachunki „stare“ i „okupacyjne“.

2. Termin, sposób i warunki wykonania czynności, wymienionych w ust. 1, określi Minister Finansów.

3. Przepisy ust. 1 nie dotyczą Narodowego Banku Polskiego, Banku Polska Kasa Opieki S. A. i Banku Handlowego w Warszawie S. A. Ponadto przepisy ust. 1 nie dotyczą przedsiębiorstw bankowych i instytucji kredytu długoterminowego, postawionych w stan likwidacji przed ogłoszeniem niniejszego dekretu.

4. Z chwilą przekazania aktywów i pasywów rachunku polskiego (ust. 1 pkt 1) wierzytelności instytucji przekazujących przechodzą w granicach przekazania na instytucje przejmujące, a zarazem instytucje te stają się dłużnikami w miejsce instytucji przekazujących, które zostają zwolnione z zobowiązań. Przejście praw i obowiązków z instytucji przekazujących na przejmujące następuje z mocy samego prawa.

5. Hipoteki, poręczenia i prawa zastawu, ustanowione dla zabezpieczenia zobowiązań nie wygasają, lecz przysługują nadal instytucji przejmującej, jeśli stała się wierzycielem, lub przeciwnie niej, jeśli stała się dłużnikiem. Hipoteki te oraz poręczenia i prawa zastawu po spłacie przejętych kredytów nie wygasają, lecz pozostają nadal jako zabezpieczenie zobowiązań, wynikłych z tytułu innych kredytów, udzielonych przez instytucje przejmujące. W stosunku do zabezpieczeń, będących przedmiotem wpisu do księgi wieczystej lub rejestru publicznego, przejście zostanie uwidocznione na jednosporny wniosek osoby uprawnionej. Wniosek taki zaopatrzonej w zaświadczenie instytucji przekazującej o przejściu zabezpieczenia stanowi podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych. Od wniosków takich oraz czynności w postępowaniu dotyczącym prowadzenia ksiąg wieczystych i rejestrów nie będą pobierane żadne opłaty.

6. Przejście praw i obowiązków, o których mowa w niniejszym artykule, nie pozbawia dłużnika praw wynikających z przepisów art. 174 i 185 kodeksu zobowiązań.

7. Podstawę do dokonania w księgach wieczystych wpisu, stwierdzającego przejście na rzecz Państwa własności nieruchomości, przekazanej zgodnie z ust. 1 pkt 1 i 2, stanowi zarządzenie Ministra Finansów, wydane na podstawie ust. 2. Od wniosków o wpis prawa własności nie będą pobierane żadne opłaty.

Art. 26. Przejście agend, aktywów i pasywów w myśl artykułu poprzedzającego jak również nadwyżki uzyskane przy przekazywaniu nieruchomości i ruchomości wolne są od wszelkich podatków i opłat państwowych oraz od innych należności publicznych.

Art. 27. 1. O ile dekret niniejszy nie stanowi inaczej, do likwidacji, przewidzianej w art. 25 ust. 1 pkt 3, mają zastosowanie przepisy dekretu z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 410).

2. Wierzytelności i zobowiązania pieniężne zostaną przyjęte do bilansu otwarcia likwidacji i listy wierzy-

telności według zasad, przewidzianych dekretem z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych (Dz. U. R. P. Nr 45, poz. 332) oraz ustawą z dnia 28 października 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 459). Przepis art. 25 lit. d) dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych nie ma zastosowania.

3. Do zobowiązań długoterminowych, wynikających z emisji obligacji i listów zastawnych:

- a) nie mają zastosowania przepisy art. 21 i 22 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych,
- b) mają zastosowanie przepisy art. 19, 20, 28 i 29 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych instytucji kredytu długoterminowego (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 411).

4. Zobowiązania likwidowanych instytucji bankowych z tytułu emitowanych listów zastawnych lub obligacji, jak również z innych dokumentów na okaziciela, zostaną przyjęte na listę wierzytelności nawet bez pisemnego zgłoszenia wymienionych papierów i dokumentów na okaziciela, jeżeli figurują w wykazach, sporządzonych w toku rejestracji, przeprowadzonej w myśl dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o rejestracji i umarzeniu niektórych dokumentów na okaziciela, emitowanych przed dniem 1 września 1939 r. (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 28, poz. 190).

5. Zobowiązania Pocztovej Kasy Oszczędności z tytułu wkładów (książeczek) oszczędnościowych, nie wymienionych w ust. 4 — zostaną przejęte na listę wierzytelności nawet bez pisemnego ich zgłoszenia, jeżeli zostały zarejestrowane w Pocztovej Kasie Oszczędności w czasie od dnia 9 maja 1945 r. do dnia 31 grudnia 1949 r.

6. Wierzytelności nie zgłoszone w terminie, określonym w art. 14 ust. 3 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych — wyjąwszy przypadki, o których mowa w ust. 4 i 5 — nie będą zaspokojone.

7. Przy likwidacji Pocztovej Kasy Oszczędności uiszczenie należności, określonych w art. 25 pkt 7 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych, nastąpi w ten sposób, że wierzytelnościom osób fizycznych z tytułu wkładów (książeczek) oszczędnościowych przysługiwać będzie pierwszeństwo w zaspokojeniu przed innymi wierzytelnościami, wymienionymi w powołanym art. 25 pkt 7.

Art. 28. W instytucjach, w których statuty przewidują odpowiedzialność wspólników (udziałowców) w wielokrotności udziału, odpowiedzialność ta zostaje ograniczona do wpłat, wniesionych do chwili ogłoszenia niniejszego dekretu, chyba że przed tym nastąpiło w formie prawem przepisanej wezwanie wspólników (udziałowców) do wniesienia dalszych wpłat z tego tytułu.

Art. 29. 1. Stosunek pracy pracowników instytucji bankowych podlega przepisom ustawodawstwa pracy.

2. Umowy o pracę pracowników, zatrudnionych w instytucjach, przekazujących agendy z mocy art. 25, wygasają z chwilą nawiązania z tymi pracownikami stosunku pracy przez instytucje przejmujące.

3. Umowy z pracownikami, którzy nie przeszli do pracy w instytucjach przejmujących, ulegają rozwiązaniu z zachowaniem ustawowego okresu wypowiedzenia.

4. Inne uprawnienia, wynikające z dotychczasowych umów, oraz uprawnienia emerytalne pracowników, wymienionych w ustępach poprzedzających, nie mogą być dochodzone. Sprawy tych uprawnień uregulują odrębne przepisy.

Art. 30. 1. Sprawa funduszów emerytalnych instytucji ulegających likwidacji zostanie uregulowana osobnymi przepisami.

2. Nieruchomości i ruchomości stanowiące własność lub zabezpieczenie funduszów emerytalnych przy poszczególnych likwidujących się bankach nie ulegają przekazaniu w myśl art. 25 niniejszego dekretu i nie wchodzi do majątku ulegającego likwidacji.

Art. 31. Instytucje likwidowane na podstawie niniejszego dekretu są wolne od chwili przejścia w stan likwidacji od wszelkich podatków, opłat skarbowych, sądowych i innych należności publicznych.

2. Przepisy o likwidacji komunalnych kas oszczędności.

Art. 32. Z dniem wejścia w życie dekretu niniejszego:

- 1) przestaje istnieć Związek Komunalnych Kas Oszczędności Rzeczypospolitej Polskiej, a prawa i obowiązki oraz majątek tego związku przechodzą na Narodowy Bank Polski,
- 2) komunalne kasy oszczędności zostają podporządkowane pod względem organizacyjnym, personalnym, finansowym i rewizyjnym Narodowemu Bankowi Polskiemu, a wszelkie uprawnienia, zastrzeżone dotychczasowymi przepisami związkowi założycielskim, radom i komisjom rewizyjnym — przechodzą na zarząd Narodowego Banku Polskiego; z chwilą objęcia obowiązków przez mianowanego dla komunalnej kasy oszczędności likwidatora przechodzą uprawnienia Narodowego Banku Polskiego bądź zarządu Narodowego Banku Polskiego na mianowanego likwidatora w zakresie, w jakim likwidacja się toczy; z chwilą całkowitego wykonania czynności, określonych w art. 25 ust. 1 pkt 1 i 2, uprawnienia Narodowego Banku Polskiego bądź zarządu Narodowego Banku Polskiego wygasają.

Art. 33. Ilekroć w obowiązujących przepisach o komunalnych kasach oszczędności użyte są wyrazy „władza nadzorcza”, należy rozumieć, że władzą tą jest Minister Finansów.

Art. 34. Do likwidacji komunalnych kas oszczędności nie mają zastosowania przepisy art. 27 ust. 3 pkt b) oraz ust. 5 i 7. Nadwyżki pozostałe w poszczególnych kasach po zaspokojeniu wierzytelności osób fizycznych z tytułu wkładów (książeczek) oszczędnościowych zostaną zarządzeniem Ministra Finansów przeznaczone na zaspokojenie analogicznych wierzytelności do tych kas, których masa likwidacyjna rachunków „starego” i „okupacyjnego” na to nie wystarcza. Dalszą nadwyżkę Minister Finansów przeznaczy na zaspokojenie pozostałych wierzytelności, wymienionych w art. 25 pkt 7 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych, następnie zaś na zaspokojenie wierzytelności, wymienionych w pkt 8 tego artykułu. Jeżeli po zaspoko-

jeniu wiarygodności, wymienionych w pkt 7 i 8 art. 25 powołanego dekretu pozostanie jeszcze nadwyżka, przechodzi ona na rzecz Państwa.

3. Przepisy o spółdzielniach kredytowych.

Art. 35. 1. Spółdzielnie kredytowe istniejące w chwili ogłoszenia dekretu niniejszego ulegają bądź przekształceniu na gminne kasy spółdzielcze, bądź likwidacji.

2. Minister Finansów ustali na wniosek Banku Rolnego, które spółdzielnie kredytowe ulegną przekształceniu, a które likwidacji, oraz określi termin przekształcenia bądź likwidacji. Minister Finansów może na wniosek Banku Rolnego zarządzić przekształcenie kilku spółdzielni kredytowych na jedną gminną kasę spółdzielczą, jeżeli względy gospodarcze za tym przemawiają.

3. Dotychczasowe statuty spółdzielni kredytowych, przeznaczonych przez Ministra Finansów do przekształcenia, zastępuje się z mocy prawa przez statut wzorcowy dla gminnych kas spółdzielczych.

4. Gminne kasy spółdzielcze, powstałe z przekształcenia spółdzielni kredytowych, łączą rachunki „stary“, „okupacyjny“ i „polski“. Zaspokojenie wierzycieli z rachunków „starego“ i „okupacyjnego“ następuje według zasad, zawartych w art. 14, 15, 17, 18, 20—22 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych. Czynności, do których wykonania powyższymi przepisami powołany jest likwidator, wykonywać będą gminne kasy spółdzielcze, a czynności Naczelnego Likwidatora — Bank Rolny. Przewidziane w powołanych przepisach ogłoszenia w Monitorze Polskim zastępuje się obwieszczeniami w lokalu właściwej terenowo rady narodowej oraz w lokalu gminnej kasy spółdzielczej. Wierzytelności, nie zgłoszone w terminie określonym w art. 14 ust. 3 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych, nie będą zaspokojone.

5. Spółdzielnie kredytowe, nie przeznaczone przez Ministra Finansów do przekształcenia, ulegają likwidacji stosownie do decyzji Ministra Finansów bądź według zasad art. 25 dekretu niniejszego, bądź w całości w trybie dekretu z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 410).

6. W sprawach objętych artykułem niniejszym nie mają zastosowania przepisy ustawy o spółdzielniach

z dnia 29 października 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 55, poz. 495) z późniejszymi zmianami. Do czasu przekształcenia lub likwidacji spółdzielni kredytowych funkcje ich centrali organizacyjnej, finansowej i rewizyjnej pełni Bank Rolny.

R o z d z i a ł V.

Przepisy końcowe.

Art. 36. Z dniem wejścia w życie niniejszego dekretu tracą moc:

- 1) wszelkie postanowienia o likwidacji zawarte w przepisach prawa lub w statutach instytucji ulegających likwidacji, o ile są sprzeczne z niniejszym dekretem;
- 2) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o organizacji i ustalaniu statutów gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych (Dz. U. R. P. Nr 118, poz. 1069);
- 3) dekret z dnia 20 marca 1946 r. o Banku Komunalnym (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 77);
- 4) przepis art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 października 1934 r. o Komunalnych Kasach Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz przepisy tego rozporządzenia, dotyczące zakładania komunalnych kas oszczędności.

Art. 37. Rada Ministrów może wyłączyć poszczególne instytucje bankowe spod działania przepisów niniejszego dekretu, stawiając je jednocześnie w stan likwidacji i określając warunki i tryb likwidacji.

Art. 38. W przypadkach gospodarczo uzasadnionych Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego może w drodze zarządzenia nakazać całkowite lub częściowe przejęcie agend jednej z instytucji bankowych przez jedną lub kilka instytucji bankowych, określając jednocześnie warunki i tryb przejęcia.

Art. 39. 1. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Finansów.

2. Z chwilą wejścia w życie niniejszego dekretu Minister Finansów może wydawać zarządzenia i polecenia zmierzające do przygotowania wykonania niniejszego dekretu.

Art. 40. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.